

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Temešská skala (ďalej len „návrh nariadenia vlády“) je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určujú lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitne chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Tento proces je potrebné urýchliť aj vzhľadom na konanie o porušení zmlúv vedené zo strany Európskej komisie, ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti) (konanie č. 2019/2141 v štádiu formálneho oznámenia).

Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu (CHA) Temešská skala, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Súčasťou navrhovaného CHA Temešská skala je územie európskeho významu s označením SKUEV0127 Temešská skala, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 Európskou komisiou. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0127 Temešská skala bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do rozhodnutia Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma prvý aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 77, 19.3.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/218/ES“). Rozhodnutie 2008/218/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/165 z 21. januára 2021, ktorým sa prijíma štrnásť aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 51, 15.2.2021).

Na časti CHA Temešská skala sa nachádza už existujúca prírodná rezervácia (PR) Temešská skala s výmerou 57,93 ha a s piatym stupňom ochrany, ktorá bola vyhlásená úpravou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 466/1986-32 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie Temešská skala z 31.01.1986. Schválením návrhu nariadenia vlády bude PR Temešská skala zrušená a stane sa súčasťou A zóny CHA Temešská skala.

Výmera CHA Temešská skala je 165,9153 ha. Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 uvádzaná výmera

územia 165,11 ha bola navýšená z dôvodu úpravy hraníc na parcelný stav (spresnenie hranice podľa katastra nehnuteľností) a zahrnutia ďalších zistených lokalít s výskytom biotopu druhu európskeho významu popolavec dlholistý moravský (*Tephroseris longifolia* subsp. *moravica*).

V CHA Temešská skala sa podľa § 30 ods. 7 zákona navrhuje zóna A s piatym stupňom ochrany (58,3393 ha), zóna C s tretím stupňom ochrany (24,8740 ha) a zóna D s druhým stupňom ochrany (82,702 ha). Navrhované stupne ochrany zodpovedajú stupňom ochrany, ktoré boli stanovené vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1. Ochranné pásmo sa nevyhlasuje.

Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-101/2009 z 12.1.2009.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Temešská skala je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Temešská skala, ktorým je desať biotopov európskeho významu (z toho tri prioritné biotopy) Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (*6210), Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (*8160), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), biotopy druhu rastliny európskeho významu popolavec dlholistý moravský (*Tephroseris longifolia* subsp. *Moravica* Holub), biotopy jedného prioritného druhu živočícha európskeho významu *fuzáč alpský (*Rosalia alpina*) a biotopy troch druhov živočíchov európskeho významu netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár krpatý/podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

Predmet ochrany CHA Temešská skala je oproti výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 rozšírený o zistený výskyt biotopov európskeho významu Tr5 (6190) Suché a dealpínske travinnobylinné porasty, Sk1 (8210) Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk6 (*8160) Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni a lesných biotopov Ls4 (*9180) Lipovo-javorové sutinové lesy a Ls5.2 (9110) Kyslomilné bukové lesy a tiež o druh *fuzáč alpský, ktorého výskyt bol zistený v CHA Temešská skala. Z druhov európskeho významu bol do predmetu ochrany CHA Temešská skala doplnený druh jasoň červenooký.

Ciele ochrany sú uvedené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Temešská skala a sú rozpracované v programe starostlivosti CHA Temešská skala. Program starostlivosti o CHA Temešská skala je spoločne s projektom ochrany zverejnený na webovom sídle ŠOP SR na adrese <http://www.sopsr.sk/chatemesskaskala/>.

Územie navrhovaného CHA Temešská skala je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Vyhlásenie CHA Temešská skala nie je v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre príslušné územie, v ktorej je navrhovaný CHA Temešská skala hodnotený v súlade so záujmami ochrany prírody a nie sú identifikované žiadne strety záujmov s cieľmi ochrany.

Zámer vyhlásiť CHA Temešská skala bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Trenčín dňa 21. júna 2018. Pripomienky k zámeru uplatnil len Obvodný banský úrad Prievidza a boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú výdavky na označenie prírodnej rezervácie v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“) a na náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania.

Návrh nariadenia predpokladá pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské a na sociálne prostredie, je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, informatizáciu spoločnosti a služby verejnej správy pre občana. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Temešská skala. Súčasťou CHA Temešská skala je územie európskeho významu SKUEV0127 Temešská skala, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Temešská skala prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Temešská skala a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Temešská skala. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Prievidza uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Temešská skala. Ďalším zdrojom informácií o CHA Temešská skala a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Temešská skala po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona okresný úrad na základe podkladov predložených Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude CHA Temešská skala evidovaný jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Temešská skala v prílohe tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Temešská skala. Ciele starostlivosti o CHA Temešská skala, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o CHA Temešská skala podľa § 54 ods. 5 zákona.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Temešská skala. CHA Temešská skala je navrhovaný z dôvodu ochrany desiatich biotopov európskeho významu (z toho tri prioritné biotopy) Tr1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte s významným výskytom druhov čeľade *Orchidaceae* (*6210), Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni (*8160), Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy (*9180), Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230), Sk1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), biotopov jedného druhu rastliny európskeho významu popolavec dlholistý moravský (*Tephrosia longifolia* subsp. *Moravica* Holub), biotopov

jedného prioritného druhu živočícha európskeho významu *fuzáč alpský (*Rosalia alpina*) a biotopov troch druhov živočíchov európskeho významu netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár krpatý/podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*) a jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

K § 3

V CHA Temešská skala sa vyhlasujú podľa § 30 ods. 7 zákona zóny A, C a D. Zóna A s navrhovaným piatym stupňom ochrany má výmeru 58,3393 ha, zóna C s navrhovaným tretím stupňom ochrany má výmeru 24,8740 ha a zóna D s navrhovaným druhým stupňom ochrany má výmeru 82,702 ha.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú levisvakačnú lehotu navrhuje na 1. jún 2021.